

Groene Opkikker

Algemene informatie

IVN – Instituut voor Natuur, Educatie en Duurzaamheid

IVN is een landelijke organisatie met ±180 plaatselijke afdelingen.

Het doel van het IVN is de betrokkenheid van mensen bij de natuur en milieu het vergroten, gericht op een duurzame samenleving.

Een middel om dit te bereiken is natuur, milieueducatie en duurzaamheid.

Voor Woerden en omgeving zet een groot aantal vrijwilligers zich daarvoor in door bijvoorbeeld wandelingen en presentaties te organiseren.

Wilt u dit werk steunen, wordt dan donateur voor € 20,00 per kalenderjaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Wilt u meehelpen, staat het lidmaatschap open voor € 24,00 per jaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar. En het landelijk blad Mens en Natuur van het IVN

Als je jonger bent dan 18 jaar kan je lid worden van de Jeugdgroep. Je betaalt € 15,00 per jaar en ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Voor meer informatie ivnsecretariaat.woerden@gmail.com of

www.ivn.nl/woerden of onze Facebookpagina

+

Verdere gegevens treft u op de laatste pagina aan.

Colofon

Groene Opkikker

Digitale informatie
Afd. IVN-Woerden en
omgeving.

No. 2021 – 3

Redactie

Joke van Aarst-Volkers
Janny Kruitbosch-Vulpen
Wout Nagel
Vivian van Deel

De redactie verandert soms iets
in uw tekst met als doel meer
leesplezier.

Redactieadres

v. Hogendorpstraat 7
3445 CG Woerden
Tel. 0348 41 57 88

E-mailadres

javolkers66@gmail.com
janny51.kruitbosch@gmail.com
w.nagel@gmail.com
vivian_boers@hotmail.com

Foto's

Gemaakt door de redactie,
tenzij anders vermeld.

**Kopij vóór
28 januari 2022**

Inhoudsopgave

1 Foto

1 Adri de Groot

4 Agenda

4 Redactie

4 Na een mooie zomer

4 Nieuwe leden

4 Landelijke leden en jeugdleden

5 Bestuur

5 Langzaam gaat de motor lopen

5 Vertrouwenspersoon

6 Publiciteit

6 Tentoonstelling Mimicry

7 Winnaar IVN fotowedstrijd Natuur rond

Woerden

9 Nieuws uit de omgeving en IVN-land

9 Otters veilig oversteken

9 IVN wint Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs

9 Meerjarenvisie IVN

9 Tentoonstelling Botanische Revolutie

10 Tiny Forest

10 Er komt een Tiny Forest in Woerden

11 Vogelkijkgroep

11 Vogelexcursie 23-09-2021

12 Op zoek naar een nieuwe coördinator.

13 Landschapsbeheer

13 Knotploeg programma

14 Jeugdnatuurgroepen

14 Buitenbanjers/Plus tot en met oktober

18 Leer de vogels kennen met Aquarel

18 Roerdomp

19 Om te onthouden

19 Handige websites

21 Column

21 Zandtaart uit de keuken

22 Voor u gelezen

22 Limburgse Lindeboom

23 NatuurNetNieuws/Junior

23 Trekvogels

24 Organisatie

24 Bestuur

24 Coördinatoren van de werkgroepen

24 Leden/donateur

40 jaar IVN Woerden

Agenda

11 november:
Algemene Ledenvergadering in het Baken

26 november:
Feestavond voor alle leden en donateurs in het Baken

Redactie

Na een mooie zomer

Na een mooie zomer met als afsluiting het Oogstfeest is er ook weer een nieuwe editie van de Groene Opkikker. Elke keer lukt het toch weer om leuke verslagen van o.a. de Buitenbanjers, de Vogelkijkgroep of andere stukjes te ontvangen.

De fotowedstrijd was wel het hoogtepunt van het jaar met de prijsuitreiking op hetzelfde Oogstfeest. Het was prachtig weer die dag en er kwamen heel veel mensen op af. Een mooie reclame voor IVN Woerden.

Ook in Woerden komt een Tiny Forest waarover een interessant stukje in dit blad. Zoals in elke Groene Opkikker ook deze keer weer een oproep voor een coördinator, deze keer de Vogelkijkgroep. Daarnaast wordt er een nieuw vertrouwenspersoon gezocht. Wie volgt Astrid op? Het Bestuur zoekt ook nog steeds uitbreiding.

De vaste rubrieken van Romy en Jan vindt de Redactie altijd leuk en/of interessant om te lezen, hopelijk u ook. Er mag gerust gereageerd worden op ons blad via de mail van de redactie, evenals suggesties voor onderwerpen.

Veel leesplezier

De Redactie

Nieuwe leden

Landelijke leden:

Mw. E Meijerink, mw. R Schrijver, dhr. J. Vierstra

Leden

Mw. G. Buiskool, dhr. M. van Essen, dhr. T. Rullman, dhr. Driendijk, mw. C. Verveer.

Jeugdleden: Silas, Ruben en Joachim Hueting, Silvijn Fanggiday.

Bestuur

Langzaam gaat de motor weer lopen

Langzaam kruipen we uit de corona-pandemie om weer aan de slag te gaan met de meeste activiteiten. Vele activiteiten hebben stilgelegen en kunnen gelukkig weer opgepakt worden. Langzaam gaat de IVN-motor weer lopen. Vanuit het Bestuur hebben we in ons jubileumjaar in het voorjaar een fotowedstrijd georganiseerd waaraan iedereen kon deelnemen uit de gemeente Woerden. Er zijn 86 foto's binnengekomen met onderwerpen als vogels, planten, landschappen en stadsgezichten. IVN-fotografen hebben wij gevraagd om onafhankelijk te jureren. De prijzen zijn bekendgemaakt en uitgereikt op het Oogstfeest van 26 september j.l. De winnende foto's staan op onze website en de rest van de ingezonden foto's zijn te bekijken op de Facebook-pagina van IVN Woerden.

Tijdens het Oogstfeest is de IVN-tentoonstelling Mimicry "list en bedrog in de natuur" geopend. Deze tentoonstelling blijft tot eind december. Zeker de moeite waard om even binnen te lopen in het NME-centrum InBredius.

In het jubileumjaar waarin vanwege corona weinig kon, hebben we als Bestuur geprobeerd de aandacht te vragen via de krant en/of een actie. Hiervan heeft u al kunnen lezen in de vorige Groene Opkikker. Nu er weer meer mogelijk is, komt er voor de leden en donateurs op 26 november een feestavond in het kader van ons 40 jarig bestaan. Op deze avond worden de leden, die 40 jaar verbonden zijn aan het IVN Woerden, in het zonnetje gezet. Voor deze avond hebben we nog IVN'ers nodig, zowel bij de voorbereiding als op de avond zelf. Wie helpt er mee om er een geslaagde avond van te maken? Aanmelden kan via de mail van het secretariaat.

In het begin van dit stukje had ik het over de IVN-motor, die weer langzaam gaat lopen, maar we zien ook dat de motor van 40 jaar oud hier en daar begint de piepen. In een krakende motor moet verse olie gedaan worden om hem weer soepel te laten lopen. Daarbij kan ons nieuwe beleidsplan helpen en als ondersteuning de landelijke meerjarenvisie (zie ook blz.8). Daar hebben we ook jullie input voor nodig, zodat we over vijf jaar kunnen zeggen bij het 45 jaar bestaan: IVN Woerden is nog springlevend.

André van Kleinwee,
Voorzitter

IVN Woerden vertrouwenspersoon

Elke IVN afdeling heeft een vertrouwenspersoon, zo ook IVN Woerden. Vijf jaar geleden meldde ik mij aan als bestuurslid van IVN Woerden en daarnaast werd ik ook vertrouwenspersoon. Het bestuur had ik inmiddels verlaten, maar de functie van vertrouwenspersoon ben ik blijven vervullen.

Na vier jaar deze functie te hebben vervuld, vind ik het tijd worden het stokje door te geven. Ik heb dan ook besloten de functie als vertrouwenspersoon per 1 januari 2022 te beëindigen.

Astrid Zaal

Wil je Astrid opvolgen als vertrouwenspersoon? Of heb je er vragen over? Meld je bij het secretariaat: vnsecretariaat.woerden@gmail.com

Publiciteit

Tentoonstelling Mimicry (elke zondagmiddag open)

List en bedrog in de natuur

De natuur zit vol handige trucs waarmee planten en dieren overleven. Een daarvan noemen we 'mimicry', wat zoiets betekent als 'nadoen'. Dat is een verschijnsel waarbij een dier of plant door de eeuwen heen aangepast raakt aan de omgeving of lijkt op een andere soort waardoor er bescherming ontstaat en dus meer kans op overleven. Er zijn heel wat vormen van deze na-aperij te vinden in de natuur. Wat dacht je van een insect die een tak nadoet en een plant die bijen verleidt?

Tentoonstelling voor jong en oud

Vanaf 26 september tot 1 januari is elke zondag in NME-centrum InBredius van 13.00 - 16.00 uur een nieuwe tentoonstelling te bezoeken. Kinderen zijn ook van harte welkom, voor hen zijn er diverse activiteiten passend bij het thema.

Toegang: gratis

Locatie: NME-centrum InBredius, Kievitstraat 42, 3443 BG Woerden

Foto: André van Kleinwee

Winnaar IVN fotowedstrijd Natuur rond Woerden

Woerden, 30 september 2021

Met de foto 'kauw met pluis in de snavel' is Jieles van Baalen de winnaar van de fotowedstrijd van IVN Woerden geworden in het kader van haar veertigjarig bestaan. Volgens het oordeel van de jury is het een intrigerende foto door de stand van de kauw, bezig met een landing of op het laatste moment toch ingehouden. Het pluisje in de snavel geeft een vrolijk ontwapenend beeld. Technisch is deze foto uitstekend. Perfect scherp op de kop en het stuk hout, vervagend in de staart en de vleugels. De diagonale lijn van het hout in de rechterbovenhoek brengt dynamiek in de foto.

De prijsuitreiking vond plaats op 26 september tijdens het Oogstfeest op het Landgoed Bredius. Er waren drie prijswinnaars en twee eervolle vermeldingen. De winnaars gingen met cadeaubonnen van Vestingstad Woerden naar huis. De foto's zijn te zien op de website van IVN Woerden: www.ivn.nl/afdeling/woerden.

De jury heeft met plezier naar de foto's gekeken. Het aanbod was divers en onder de inzendingen waren uitstekende fotografen. Het laat ook zien, dat er in en om Woerden veel mooie natuur is. Het IVN wil graag, onder andere door deze fotowedstrijd, de mensen hiervan laten genieten.

De winnende foto 'kauw met pluis in de snavel'

Jieles van Baalen met zijn winnende foto 'kauw met pluus in de snavel'.

Alle ingezonden foto's waren te zien tijdens het Oogstfeest

Nieuws uit de omgeving en IVN-land

Otters in De Ronde Venen kunnen voortaan veilig drukke wegen oversteken door speciale route

Otters kunnen binnenkort in De Ronde Venen voortaan veilig de drukke provinciale Ingenieur Enschedeweg (N212) passeren. Deze dagen worden otterpassages aangelegd. Door die route te nemen, voorkomen de dieren dat ze worden geplet onder bijvoorbeeld grote wielen van vrachtauto's. Het gaat om buizen onder de weg door, waardoor de otters veilig de overkant kunnen bereiken. Die buizen komen bij de kruising van de Ingenieur Enschedeweg met de N201 in Waverveen en bij die met de Mijdrechtse Dwarsweg in Wilnis. Lees het hele bericht op:

<https://www.ad.nl/woerden/otters-in-de-ronde-venen-kunnen-voortaan-veilig-drukke-wegen-oversteken-door-speciale-route~a146e136/>

IVN wint Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs

IVN Natuureducatie is de trotse winnaar van de Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs 2021. Live in het NOS Radio 1 Journaal verraste directeur Cathelijne Broers van het Prins Bernhard Cultuur Fonds in het Amsterdamse Vondelpark IVN-directeur Jelle de Jong. Volgens de jury van de prijs heeft IVN in coronatijd, waarin de natuur voor veel mensen een belangrijke positie innam, haar meerwaarde bewezen. Aan de prijs is een bedrag verbonden van € 150.000,- De prijs zal op 16 november tijdens een feestelijke ceremonie worden uitgereikt.

Lees meer via

<https://www.ivn.nl/nieuws/ivn-natuureducatie-wint-prins-bernhard-cultuurfonds-prijs-2021>

Meerjarenvisie IVN

Sinds 1 april 2021 is IVN weer één organisatie, één vereniging. De komende maanden geven we onze nieuwe meerjarenvisie vorm: deze visie schetst onze gezamenlijke stip op de horizon. Een droom waarin we elkaar vinden. Waaraan we samen willen werken, vanuit ieders kracht en expertise. Leden en beroepskrachten. Een droom waarin we bovendien meer mensen willen meenemen.

Lees de conceptversie hier:

<https://www.ivn.nl/meerjarenvisie-ivn/over-de-meerjarenvisie>

Tentoonstelling 'De Botanische Revolutie' in Centraal Museum

Van september 2021 tot en met januari 2022 is in het Centraal Museum Utrecht de tentoonstelling 'De Botanische Revolutie' te zien. Kunstenaars roepen op onze relatie met de natuur radicaal anders vorm te geven.

IVN Cursushuis maakte in opdracht van het museum een e-learning bij deze tentoonstelling. [Bekijk de e-learning hier](#)

Tiny Forest

Er komt een Tiny Forest in Woerden

Dit najaar planten leerlingen van KBS Franciscus samen met IVN Natuureducatie, gemeente Woerden, Rotary Laurium en buurtbewoners een Tiny Forest naast deze school. Het startsein hiervoor werd gegeven door het planten van een mooie boom. De eerste tegels van het schoolplein werden door de jongste en oudste leerling van de school verruild door een boom, Ook directeur Esther van der Werf en wethouder Ad de Regt hielpen een handje mee.

Wat is een Tiny Forest

Een Tiny Forest is een dichtbegroeid, inheems bos ter grootte van een tennisbaan. Dit bos is niet alleen een prettige plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar ook voor mensen. Kinderen leren in het buitenlokaal -een open plek in het bos- over de Nederlandse natuur. Ook is dit minibos een prettige, gezonde ontmoetingsplek voor buurtbewoners. Bovendien zorgen de bomen en struiken voor verkoeling op warme dagen, meer biodiversiteit en waterberging bij zware regenval. De gewenste locatie voor dit Tiny Forest is naast KBS Franciscus op het veldje, grenzend aan het schoolplein.

Feestelijke plantdag met de school en de buurt

Het Tiny Forest wordt geplant in het komende plantseizoen (vanaf november 2021). Buurtbewoners worden geïnformeerd en mogen meedenken én meehelpen. Het wordt dus niet alleen een bos van de kinderen, maar ook van de buurt! Op de plantdag is iedereen van harte welkom om een handje te helpen. Wanneer deze is, wordt in het najaar bekend.

Groen schoolplein

De aanplant van het Tiny Forest is tegelijkertijd het startsein om het schoolplein te vergroenen. Er worden veel tegels ingeruild voor struiken en er komen nieuwe bomen op het plein. Natuurlijk wordt het ook een plein om te spelen én te leren. Zo bouwen de kinderen uit de buurt spelenderwijs een band op met de natuur.

Meehelpen?

Lijkt het je leuk om mee te helpen met dit Tiny Forest, dan kan dat! Bijvoorbeeld door te helpen om de buurt te informeren en enthousiasmeren, door te helpen met planten of door straks de leerlingen les te geven in het Tiny Forest. Laat het weten aan Vivian van Deel (vivian_boers@hotmail.com), dan kijkt zij met jou wat jij kan betekenen voor het Tiny Forest.

Vivian van Deel

Vogelkijkgroep

Vogelexcursie 23-09-2021

Op zaterdag 23 september zijn we eindelijk weer eens met elkaar vogels gaan kijken. Om 09.00 uur spraken we af op de parkeerplaats van het Natuurgebied Willeskop. We troffen het enorm met het weer en met z'n veertienen wandelden we al vogels kijkend het gebied in. De waarnemingen:

Grote Bonte Specht
Putter & Distelvink
Vlaamse Gaai
Spreeuw
Witte Kwikstaart
Kemphaan
Boerenzwaluw
Torenvalk
Zwarte Kraai
Bergeend
Bonte Strandloper
Tureluur
Watersnip

Slobeend
Groenpootruiter
Waterhoen
Oeverloper
Winterkoning
Kievit
Blauwe Reiger
Koolmees
Wintertaling
Fazant
Buizerd
Wulp
Aalscholver

Knobbelzwaan
Grote Zilverreiger
Krakeend
Lepelaar
Nijlgans
Canadese Gans
Grauwe Gans
Fuut
Wilde Eend
Meerkoet
Winterkoning
Smient
Pimpelmees

Foto: Arwin den Boer

Foto: Bouke Ottow

Na de excursie dronken we koffie met wat lekkers met Nathaniel (10 jaar) de jongste deelnemer en Piet (79 jaar) de oudste deelnemer van vandaag.

De Vogelkijkgroep van IVN Woerden is op zoek naar een nieuwe coördinator.

De Vogelkijkgroep van IVN Woerden bestaat momenteel uit 22 leden. Wij gaan regelmatig met elkaar vogels kijken, onderhouden de oeverwaluwand en beheren een 100-tal nestkastjes in Woerden en Harmelen.

Wat doe je zoal als coördinator?

- * Bijwonen coördinatorenoverleg met Bestuur (2 keer per jaar)
- * Regelmatig contact met de Gemeente Woerden, de groenbeheerder en het Bestuur van IVN Woerden
- * Verzorgen van het jaarprogramma van de werkgroep (excursies, lezingen, activiteiten e.d.)
- * Jaarverslag maken van deze activiteiten

De Vogelkijkgroep is in 2004 opgericht en sindsdien ben ik de coördinator. Na 17 jaar lijkt het mij goed dat er een vervanger komt die het stokje van mij wil overnemen.

Meer informatie nodig, mail maar aan: aa.den.boer@hetnet.nl

Arwin den Boer

Landschapsbeheer

Programma Knotploeg

Het doel van IVN is om de natuur samen te beleven. Wij doen dit o.a. door met elkaar buiten in het landschap bezig te zijn. Deels op het Landgoed Bredius, deels daarbuiten. Wij doen dit op de 2e zaterdag van de maand van november t/m maart. Samen werken én samen ontspannen met koffie en lunch.

Elke werkdag is de inloop met koffie vanaf 08:30 uur. We zijn van 09:00 tot 15:00 uur aan het werk met een lunch van 12:00 tot 12:30 uur. Dit geeft duidelijkheid voor iedereen. Voel je vrij om later aan te haken of eerder te vertrekken als dat beter past in het schema van je zaterdag.

Het (voorlopige) programma:

Zaterdag 13 november 2021	Blauw Klaver Boerderij Kamerik - Geriefbos
Zaterdag 11 december 2021	Hoeve Voorbreed Rietveld - Onderhoud
Zaterdag 18 december 2021 (extra)	Landgoed Bredius - Onderhoud
Zaterdag 15 januari 2022	Van Oosterom Geestdorp - Knotwilgen / Elzen
Zaterdag 29 januari 2022 (extra)	Landgoed Bredius - Onderhoud
Zaterdag 12 februari 2022	Camping Batenstein Woerden - Knotwilgen
Zaterdag 12 maart 2022	Landgoed Bredius - Onderhoud / afsluiting

Er zijn twee extra zaterdagen gepland voor werk op het Landgoed Bredius. Daarover later meer.

De veiligheid van ons allemaal staat op de eerste plek! Vandaar dat Walter en ik deze maand de cursus veldhulpverlening gaan volgen bij Landschap Erfgoed Utrecht.

Vooralsnog zullen wij het moeten stellen zonder Co Verhoef. Daarom zullen zagers van andere knotploegen ons gaan ondersteunen dit seizoen en wordt Walter opgeleid tot gecertificeerd zager.

Vergeet niet je gele helm weer op te zoeken. Deze graag bij iedere werkdag meenemen, want het dragen hiervan is verplicht. Denk ook aan je veiligheidsbril en handschoenen als onderdeel van stevige en warme werkkleding.

Het programma voor komend seizoen is weer een mooie mix van nieuwe plekken en bekende locaties. Zowel werken in het Bredius als knotten in ons Groene Hart. Ik zou het mooi vinden als ook de 'nieuwelingen' van afgelopen seizoen(en) weer eens een dag komen meedoen en vooral meebeleven.

Ik hoop jullie ook te zien bij de feestavond ter ere van het 40-jarig bestaan van IVN Woerden op 26 november a.s. en op de Algemene Leden Vergadering van IVN Woerden op 11 november.

Erwin Meijer
Coördinator werkgroep Landschapsbeheer – IVN Woerden
06 – 44 32 00 31
erwin.meijer@ziggo.nl

Jeugdnatuurgroepen

Buitenbanjers juni

Zaterdag 5 juni hebben de Buitenbanjers op ons eigen terreintje een leuke of bijzondere plek opgezocht om dit vast te leggen op papier. Landschap schilderen, eerst met potlood de lijnen uitzetten op papier en later met acrylverf de kleuren inbrengen.

Ieder ging na afloop met een fraai schilderij van een landschap huiswaarts.

Buitenbanjers Plus juni

De Buitenbanjers Plus-groep heeft in juni op het Buitenbanjerterrein werkzaamheden uitgevoerd. Rond de kikkerpoel is het gras gemaaid en het overhangende riet langs de paden geknipt en opgeruimd. Max en Lennard konden het niet laten om nog even met een schepnetje beestjes te vangen in de kikkerpoel.

Buitenbanjers juli

Op 3 juli was de laatste Buitenbanjer activiteit voor de zomervakantie. De Buitenbanjers hebben zich heerlijk vermaakt in de natuurspeelplek op het Landgoed Bredius. Op het speelveld hebben we het dierspel gespeeld.

Buitenbanjers september

De zomervakantie zit er weer op en de scholen zijn weer begonnen. De Buitenbanjers zijn ook weer gestart met de natuuractiviteiten. Zaterdag 4 september hebben we met de Buitenbanjers een watersafari gehouden op het Landgoed Bredius. Met schepnetjes werden in de sloot verschillende waterbeestjes gevangen. Daar zaten bijzondere soorten tussen als biermpje en kleine modderkruiper (zeer kleine visjes die tussen de oeverplanten onder het water leven). Maar ook de algemene soorten als ruggenzwemmer, waterkever en kreeftjes. Het blijft altijd spannend wat er in het schepnet zit.

Nieuwe Buitenbanjers Silas, Ruben en Joachim Hueting. We wensen jullie een leuke tijd bij de Buitenbanjers.

Buitenbanjers Plus september

Tijdens het oogstfeest op 26 september hebben Max, Robin, Lennard en Tijn als Buitenbanjers Plussers geholpen met de opbouw van de IVN-activiteiten. Ze hebben de bezoekers informatie gegeven over het Buitenbanjergebied en gaven belangstellenden een verrekijker mee met vogelzoekkaart. Tijdens het oogstfeest is onze IVN tentoonstelling geopend met als thema "list en bedrog in de natuur". Vanuit ons 40 jarig bestaan dit jaar hebben we in het voorjaar een fotowedstrijd georganiseerd voor iedere liefhebber. Tijdens het oogstfeest zijn de prijswinnaars bekend gemaakt.

*Robin, Max en Lennard achter de IVN tafel.
Tijn ontbreekt op de foto*

*Alle foto's van de inzenders fotowedstrijd
IVN waren te zien*

Buitenbanjers oktober

Op 2 oktober zijn de Buitenbanjers met de trein naar de bossen van Hollandsche Rading geweest. In de bossen hebben we gekeken naar paddenstoelen en een aantal bosspelen gespeeld, zoals in het bos darten met de dennenappels en uiteraard ook tijd om zelf dingen te ontdekken. Omdat IVN Woerden haar 40 jarig jubileum viert, hebben we alle Buitenbanjers gevraagd om iets leuks of geks te maken. Een kleurrijke papieren muts, feestneus, feest boa, gekke pruik om een leuke feestfoto te maken. Bij een feestje hoort ook patat dat hebben we met z'n allen na afloop gegeten bij het station Hollandsche Rading voor 40 jaar IVN Woerden. We hebben met z'n alle genoten van een mooi dag.

Tekst en foto's: André van Kleinwee

Leer de vogels kennen met Aquarel

De Roerdomp (*Botaurus stelláris* 75 cm)
Camouflage kleuren.

Roerdomp

Rietbewoners als de roerdomp hebben een verenkleed van gestreepte camouflagekleuren. Bij gevaar blijven ze doodstil en met gestrekte hals staan, (de paalstand) zodat ze met de achtergrond versmelten. Andere vogelsoorten vertrouwen echter niet op de camouflage, maar op de kracht van de massa. Reigers, waarvan er vele opvallend gekleurd zijn, vormen lawaaiëre kolonies van vaak honderden paren, die meestal door open water, of een rietgordel zijn afgeschermd. Tegen rovers te voet is deze methode zeer effectief, echter niet voor mensen per boot. Zelf heb ik

de roerdomp voor het eerst leren kennen en herkennen aan zijn roep in mijn jonge jaren toen ik nog lid was van de NJN. Een geluid om nooit te vergeten. Voorts heb ik hem of haar ooit in een strenge winter in Nieuwkoop door een weiland zien stappen. Een geweldig gezicht overigens en toch heb ik in dit gebied, waar er redelijk veel voorkomen naast deze ene waarneming nog slechts eenmaal een, jammer genoeg dood exemplaar aangetroffen.

Strenge winters.

Plotseling snel invallende en lang durende winters maken nogal wat slachtoffers onder deze, toch zeer van water afhankelijke, vogels. Voor de meeste mensen zal hij echter wel altijd verborgen blijven. De roerdomp houdt van en leeft tussen het riet en in Friesland noemen ze hem dan ook 'Reiddomp'. Het is bij ons een weinig talrijke broedvogel en komt voor in Noord- en Zuid-Holland, Friesland, Overijssel (Kamperland) en in Utrecht waar riet en water voorhanden zijn.

Broedtijd.

Hij maakt in de broedtijd een ver hoorbaar, dof brullend geluid, ongeveer klinkend als 'bwoem, bwoem'. Het is hoofdzakelijk een nachtvogel, hoewel hij zich, in het voorjaar ook wel overdag vertoont. Klimt behendig tussen de rietstengels en neemt, evenals het woudaapje bij ontdekking de 'paalhouding' aan, en slaat pas op het allerlaatste moment op de vlucht. Grote bruine vogel. Vliegt echt reigerachtig met ingetrokken hals, langzame vleugelslag, bolle vleugels en naar achter gestrekte poten. Grootte ongeveer als een kip maar met langere poten en hals. Voedt zich met vis, kleine zoogdieren (muizen en ratten), kikvorsen en insecten. Velen overwinteren hier te lande, maar dat zijn voor een deel noordelijker vogels. De roerdomp broedt van eind maart tot in juli. Legt 3 tot 6 groenachtige eieren, dof en iets kleiner dan een kippenei. Nestelt in moerassen en in rietvelden. Broedduur circa 25 dagen. De jongen worden uit de krop gevoerd met kleine, hele visjes. Ze blijven 4 tot 5 weken in het nest en zijn na 8 weken vliegvlug. Leven vooral in gematigd en warm Europa, Azië en Noord- en West-Afrika.

Jan Christiaan

Om te onthouden

Handige websites

www.ivn.nl

www.odin.nl

www.ivn.nl/woerden

www.mycologen.nl

www.groen-natuurlijk.nl

www.vogeldagboek.nl

www.slimwoner.nl

www.padden.nu

www.inbredius.nl

www.bewustbiologisch.nl

www.birdfocus.nl

www.telmee.nl

www.hugokotestein.nl

www.veldwerkwinkel.nl

www.sovon.nl

www.vogelgeluid.nl

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.eis-nederland.nl

www.vlinderhof.com

www.nmu.nl

www.zaadgoed.nl

www.vogelbescherming.nl

www.landgoedbredius.nl

www.dekievitharmelen.nl

www.naturetoday.com

www.degroenerotonde.nl

www.knnv.nl

www.blwg.nl

RDK boomverzorging, is al tien jaar het adres voor uw groene vraagstukken. Van boomverzorging tot tuinaanleg van beschoeiing tot bomen vellen voor alle voorkomende werkzaamheden hebben wij een passende oplossing.

Boomverzorging en Tuinonderhoud

Werkzaamheden:

- Boomverzorging van aanplant tot kap
- Boom Veiligheid inspecties en advies
- Flora en Fauna inventarisatie
- Tuinaanleg en onderhoud
- Landschapsonderhoud
- Processierups bestrijding

Contact:

Robert de Koning- Waarder
www.rdkboomverzorging.nl
info@rdkboomverzorging.nl
 Rdkboomverzorging

06-24 92 03 17

Column

Zandtaart uit de keuken

Onze achterdeuren hebben weer veel opgestaan deze zomer en ik heb heel wat wasjes gedraaid met zanderige en modderige kleren. Mijn dochter nam graag een handje zand mee van waar ze had gespeeld en stopte dit in haar broekzak of in haar jas. En daar kwam ze natuurlijk pas achter als ze eind van de dag languit op de bank lag... Overal zand. Mijn tweede avonturier is nu 1 jaar oud en kwam er ook al snel achter dat buiten onwijs leuk is. Hij moest nog eerst oefenen hoe hij op zijn kontje schuivend de drempels kon afdalen, maar dat duurde niet lang! De buitenlucht roept!

Buiten voelen ze zich beiden goed en spelen ze heerlijk samen. Mijn vader heeft een heuse modderkeuken gemaakt met stromend water uit een pomp. Ze spelen er elk op hun eigen manier mee, zij aan zij. Alleen is het altijd en overal zand en blijven we veggen. Zelfs op de wc, in de badkamer en het ergste: in bed. Met mijn dochter heb ik kennis gemaakt met de ontdekkingsdrang van baby's, maar met de tweede is dat toch echt weer anders. Hij beleeft het op zijn eigen manier. Mijn dochter vond spetteren met water leuk, maar mijn zoon zit het liefst in een bak modder te wroeten met een harkje en een emmertje. Waar mijn dochter de bloemen van de planten trok, geeft mijn zoontje de planten een harde tik om ze te zien wiebelen. Maar hij schuift ook dwars door de tuin, over mijn planten, naar het plekje waar ik bezig ben tussen de planten. Houdt dat maar eens tegen. Die jongen heeft broeken die ik niet meer schoon krijg en waarvan de bilstukken zijn versleten en gescheurd. Een echte kotschuiver.

We hebben voor onze kindjes ook een speelhuis gevonden. Ik vond het maar een lastig punt, een speelhuis in de tuin. Ik houd van mijn tuin, ik heb hem dan ook gelabeld als mijn tuin. Op vakantie beviel het nogal dat de speeltuin voor de tent was, dus leek een speelhuis in onze tuin wel een goed idee! Het is een derdehands exemplaar geworden. Gelukkig is mijn man handig en had hij het weer steviger dan ooit in elkaar gezet. Hoe een huisje voor kinderen een waar kasteel wordt of een bakkerij of zelfs een school. Al het zand uit de modderkeuken wordt er in gesleept en komt er weer onderuit.

Alle bakvormen, lepels, emmertjes, en stenen zijn dingen die worden verkocht of geproefd. We hoeven er niet op uit, de tuin werkt ook mee aan natuurbeleving!

Langzaamaan wordt de tuin niet meer mijn domein, maar ons domein. De kinderen krijgen steeds meer ruimte om te ontdekken. En zoals mijn vader laatst zei: 'joh, als ze straks het huis uit zijn, haal je het allemaal weer weg en maak je er weer jouw tuin van.'"

Waarom ook niet! Maar voor nu zijn we blijer dan blij, omdat de kinderen ook blij zijn!

Op naar de herfst!

Tekst en foto: Romy Langelaar

Voor u gelezen

Limburgse Lindeboom naast pastorie is De Boom van het Jaar 2021

De lindeboom naast de oude pastorie in het Limburgse Maasniel is verkozen tot De Boom van het Jaar 2021. De linde won na een overtuigende eindsprint met een totaal van 4334 stemmen en wordt daarmee de Nederlandse inzending voor de Europese verkiezing Tree of the Year die in februari 2022 wordt gehouden. SBNL Natuurfonds in Leersum verzorgt sinds 2018 de selectie van deze Nederlandse inzending.

Het verhaal van de statige lindeboom aan de Pastoor Ramakerstraat in Maasniel is rond 1870 geplant als pastoorsboom, door pastoor Ramakers die toen zijn intrek nam in de pastorie. Het was in die tijd geen publieke boom, al zullen veel zusters in het nabijgelegen klooster hebben genoten van het uitzicht op haar elegante vorm. Hoewel de boom nog steeds op privéterrein staat, is ze inmiddels zeer publiek: ze was de eerste boom op Instagram met een eigen account (@lindeboom_maasniel). Rond de 3.000 volgers van Londen tot Teheran genieten dagelijks van een 'verse' foto.

De Rotterdamse Breytenbachboom, die de bommenzee van mei 1940 overleefde en in 2014 met een plaque werd gedoopt tot 'Graf van de Onbekende Dichter', werd tweede met 3626 stemmen. De strijd werd uiteindelijk pas in de laatste dagen voor het sluiten van de stembus beslist. De Kastelein van Oudelande in Zeeland werd derde.

Deze kastanje, die een bijzondere rol speelde tijdens de Watersnoodramp in 1953, wist 1480 stemmen te bemachtigen. De Friese Poppebeam in Jubbega die volgens de overlevering de zielen herbergt van ongeboren kinderen, veroverde de vierde plaats met 1061 stemmen.

De verkiezing van De Boom van het Jaar en haar Europese equivalent Tree of the Year draaien niet om de dikste, oudste of mooiste boom, maar om bomen met een opvallende geschiedenis, legende of functie binnen hun gemeenschap. Kortom, om het verhaal dat deze boom bijzonder maakt. Het doel van de verkiezing is het verhogen van het bewustzijn voor bomen in het algemeen en hun relevantie in de omgeving waarin zij staan.

Trekvogels

In de herfst krijgen veel vogels het in hun bol... Als het in Nederland koud wordt, zoeken ze een warmer land op. Ze vliegen vaak duizenden kilometers om een goed warm plekje te vinden waar voldoende voedsel is. Maar na de winter komen ze weer naar Nederland. Knap dat ze ons land altijd weer terug kunnen vinden!

De vogeltrek is een heel grote vogel verhuizing. Dat gebeurt twee keer per jaar: in het voorjaar en in het najaar. Miljoenen vogels reizen dan vele duizenden kilometers van hun broedgebied naar de overwinteringsgebieden of andersom. De Noordse Stern vliegt het verst: maar liefst 40.000 kilometer heen en terug tijdens de vogeltrek!

Vroeger begrepen de mensen niet waar al die vogels toch de hele winter bleven. Sommigen dachten dat ze in de winter naar de maan vlogen of een winterslaap hielden. Boerenzwaluwen zagen ze soms met duizenden het riet induiken, dus dachten ze dat ze zich ingroeven in de modder om te overwinteren. Ze wisten niet dat boerenzwaluwen 's nachts gewoon het liefst in het riet slapen tot ze vertrekken in de herfst. Van sommige vogels vermoedden de mensen zelfs dat ze veranderden in vissen. In de Middeleeuwen dachten ze dat de vogels in de winter veranderden in andere soorten, zoals de koekoek in een sperwer. Dat is nog niet eens zo gek gedacht, want die twee lijken wel een beetje op elkaar.

Filmpje van boerenzwaluwen in het riet: klik [hier](#)

Organisatie

Bestuur

Voorzitter	André van Kleinwee		andrevankleinwee@ziggo.nl
Secretaris/contact-persoon	Wout Nagel Vaartuigenlaan 64 3448 WP Woerden	06-22926472	ivnsecretariaat.woerden@gmail.com
Penningmeester	Henk Veldhuijzen		hr@veldhuijzen.net
Bestuurslid	Gerrie Epping		gerrie.epping@vanmuijen.nl
Bestuurslid	Vacant		

Coördinatoren van de Werkgroepen:

Cursussen en lezingen	Vacant		
Excursies voor leden en donateurs	Vacant		
Gidsenwerkgroep	Vacant		
Jeugdnatuurgroep	André van Kleinwee	0348-422962	andrevankleinwee@ziggo.nl
Landschapsbeheer	Erwin Meijer	0348-432530	erwin.meijer@ziggo.nl
NME Scholenwerkgroep	Joke Vesseur	0348-415853	joke.vesseur@planet.nl
Plantenwerkgroep	Joke Vesseur	0348-415853	joke.vesseur@planet.nl
Publiciteit	Rinie Blauw	0615553365	rblauw@xs4all.nl
Redactie GO	Joke van Aarst	0348-415788	javolkers66@gmail.com
Vertrouwenspersoon	Astrid Zaal		ivn.vertrouwenspersoon.woerden@gmail.com
Vogelkijkgroep	Arwin den Boer	0348-445152	aa.den.boer@hetnet.nl
Websitebeheer/Facebook	Vivian van Deel	06-42060712	vivian_boers@hotmail.com
Openstelling InBredius zondagmiddag 13 uur tot 16 uur	Lisa van Hemert		lisavanhemert@hotmail.com

Leden/Donateurs:

Contributie 2021 per kalenderjaar	als lid, €24,00 als donateur, €20,00 als jeugdlid, €15,00	Banknummer IVN Woerden: NL 87 TRIO 039.04.67.413
Opzeggen	twee maanden voor het einde van het kalenderjaar, schriftelijk bij het secretariaat.	

